

EMISSI SANGVINIS

observatio ex Ioannis Feruelii

vacuandi ratione,

cap. 20.

Effluens sanguis excipiendus mundis ter-
sisque peluiculis, terrenis, vitreis, stanneis
aut argenteis: non item æneis, ne ab his
vel propriæ substantiæ, vel coloris, vel alterius
qualitatis conuersionem subeat, quæ nostrum
de corporis affectione iudicium peruertat. Sint
& peluiculæ multæ, in quibus sanguinis varietas
dispici ac distingui possit. Seponantur loco munda-
do, quo nec puluis, nec fumus, nec ventus, nec
Solis radii pertingant.

*Indicium de
sanguine e-
misso ex sub-
stantia.*

Omnia prima in his obseruabitur sangui-
nis substantia. Viscosus est qui lente fluxit, &
tanquam glutinum digitis adhæret: quorum
neutrum efficit probus atque mediocris. Cras-
sus est & densus, multasque fibras habet qui o-
cyus concrescit atque congelat: hic obstructio-
num aliorumque inde morborum fit autor. Qui
tardius concrescit ac durescit, tenuis est: qui ve-
ro iam refrigerens minime durescit, is omnino
vel aquosus vel putridus est, cuius fibræ omnes
directæ atque corruptæ vanuerunt. Idipsum pla-
nèius distinguit fissio. Crassus ac compactus diffi-
cile finditur, tenuis facile: putridus vero non
finditur, verum simul atque attingitur, totus in
partes exiguas discerpitur.

Ætym.

Serum multum tanquã aqua citrina concre-

20

to sanguini innatans vel potum liberaliorem, vel iecur infirmum, quale hydropici, vel imbecillos renes, vel eosdem obstructos ostendit: quibus ex causis serum redundans in venas sanguini permiscetur. Hunc tamen non eo prorsus destitui par est, velut in his qui frugalius bibunt, aut immoderatus sese exercent: crassescens enim sanguis difficile in tenues venas distribuitur, easque prompte intercludit.

Spuma innatans, nisi floris impetu nata sit, incendium atq; feruorem eius humoris ostendit cuius calorem præ se fert: rubra quidem, sanguinis: citrina, bilis: alba, pituitæ: liuida, melancholia.

Durescentis sanguinis color per summa rubicundus boni utilisque sanguinis est index: ruber quidem ac lucidus ardentis, qualis est articularum: ruber vero & obscurus mediocris, qualis est venarum. Color citrinus, bilem: albus, pituitam: viridis, bilem retorridam: liuidus aut plumbeus, atram bilem cum perniciæ, ut disparium colorum permixtio varios humores exuperare commonstrat: qui an etiam putridi sint necne, sanguinis substantia palam facit. Est autem quum albus color ex optima concoctione proficiscitur: quod his præsertim accidit, quorum plenior est virtus, & quorum urinæ bene coctæ visuntur, multo alboque sedimento confertæ. Illorum quippe sanguis in venis tenuioribus concoctione iam albescit.

Sanguinis parte summa innatat nonnunquam pingue quiddam & adiposum instar telæ aranei coherens. Hoc, si admodum pingue & obesum

corpus est, ex ipso sanguine causam habet, qui est in adipem pronus. Sin corpus strigosius fiat minusque optimum, id ipsum colliquari & marcescere portendit.

Subsidentia. Ima parte concreti sanguinis subsidet quod terrenum magis est atque faculentum. Id quum scinditur, sæpius apparet vel rubrum, obscurum, vel nigrum, vel lucidum, vel viride: unde humoris, qui sanguinem perfundit, naturam videre est atque ex coloris copia assequi, quantum unusquisque humor in venis abundet.

Grana. Si diffuso sanguine grana quædam arenularum æmula offendantur, aiunt vel Elephantiasin, vel ad hanc propensionem notari: quanquam observantibus nihil tale deprehensum est.

Gravescentia. Rarum est sanguinem à venis graueolere: quod si contigerit, putredinis corruptionisq; deplorata est indicium.

Sapor. Detractum sanguinem nemo degustarit: at si cui in os fortasse incidet, dulcisq; apparebit, secundum naturam est: qui amarus, biliosus: acidus aut stypticus, melancholicus: insipidus, pituitosus: salus, pituita salsa perfusus.

Indicium ex collatione pelliculæ. Sanguinis substantia atq; colore animaduertis, conferendæ inuicem erunt pelliculæ. Quæ si omnes optimum sanguinem æquabiliter exhibeant, credibile est reliquum in venis similem haberi, illum tamen detrahendum fuisse, quod multitudine peccaret: quæ vna corpus grauat, sensus offendit, & in putredinem, aut in grauiorum malorum pericula coniicit. Si vitiosus & impurus sanguis conspicitur, multo etiam utilius eductus est, ut qui & copia & qualitate molestus

lestus corpori negotium facesseret, sed & post hac diligentius vacuari corpus debet, aut pharmaco, aut venæ sectione. Si qui prius manauit, syncerus, qui autem posterius, prauus existit, multi huiusmodi resident in corpore, proba'victus ratione, idoneisque vacuationibus exterminandi. At si hoc ex phlegmone accidit, bono esse solet: nempe indicium completæ & integræ vacuationis, quæ morbi materiam ex affecta sede extirpauit. Si postrema peluis purior est primis, consummata est vacuatio, quæ sanguinem vitiosum omnem detraxit, dum utilis ac bonus dimanaret. Sanguis in tepescentem aquam effusus diuulsis secretisq; substantiis multa profert. Serum aquæ omnino confunditur, vt interno-sci nequeat: illi etiam permiscetur tenuior sanguinis portio, ex cuius colore liceat de humoris natura & specie quodammodo iudicium facere. Crassior sanguinis portio & fibrosa subsidet in imo: quæ pura & secundam naturam esse iudicabitur, si lucida, tenuis, subalbida & cohærens fuerit. At crassior, crassum etiam sanguinem inesse: obscura & nigra, aliove infecta colore, sanguinem vitiosorum humorum facibus inquinari commonstrat, quos ipsa coloris differentia discernit. Si parum illa cohæret distrectaq; facile dilaceratur, summæ putredinis est argumentum.